



СССР УЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ
УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши
№ 276 (13.232).

25
НОЯБРЬ
1965 йил

ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тўйин.

Э Л - Ю Р Т ХИЗМАТИДА

Қаҳрамон ва мўъжизанор халқимиз жоначон Ленин партиясининг доно раҳбарлигида ўз беопон мамлакатини коммунизм юришига киришгандан буён ушбу мунаввар жамият учун кураш ҳали бунчалар ҳайратомуз кўлам, бунчалар юксал суръат касб этмаган эди. Моддий неъматлар оқини, олий интиқомий муносабатлар дунеси, янги, янада баркамол инсонлар алоди ани шундай миссияни иккилаштириб бунда кел-монда! Коммунизм курувчиси гайрат-шико-ат билан меҳнат қилмоқда, эл-юртнинг маъмурият, ободлиги ва оқонлигини ўйла-моқда, фарзанд ўстирмоқда, ёш авлодин тарбияламоқда; у найқон инлод, чуқур та-факкур, порлоқ режалар билан банд.

Инсониятнинг энг порлоқ орусини рўбе-га чиқарётган коммунизм инқилобларига хизмат кўрсатишдан, уларнинг оғирини ен-гил, қувончини зиёда ва кўнглини обод қи-лишдан ҳам улуг нарсаси борми! Хизмат кўрсатишда олижаноб соҳанинг ҳамма кишилари сингари республикамизнинг маи-ший хизмат ходимлари ҳам бу соҳада тақ-дирга сазовор кўп ишлар қилмоқдалар.

Ҳозир Ўзбекистонда маиший хизмат со-ҳасида ишлаётган 30 мингдан ортиқ ходим оддий юмушдан то ҳолодильник, телеви-зор, автомобиль ремонтини жуда мурак-аб, пайини ва роҳларини созлашдан ўта нозик ишларгача бажо келтириб турибди. Улардан ўйлаб ва юзлаб моҳир бичиқчи, чевар тинувчи ва нашоқчилар, соатсоз, ду-радор, бўёқчи ва нақошлар, сартарош, заргар, темирчи ва бинокорлар минглаб, ун минглаб хонадоннинг меҳри-дили, жон ро-ҳати бўлиб кетган.

Фаргона областининг Сайёбод қишло-ғига тушган маиший хизмат комбинати-нинг кўп қаватли биноси қишлоқ кўнра-ғига ҳусн бўлди. Ҳаммадан ҳам аҳолининг жонига оро кирди. Саройден серлабот бу бинога ириверишда «Радио ва телевизи-орлар ремонт», «Тинув устaxonаси», «Пой-фазал ремонт» деган бўйларга кўнра-ғига тушди. Комбинат мотоцикл, велосипед сингари буюм ва асбобларни ҳам тузатиб беради. Олтирқан район маиший хизмат комбинати ўзининг ушбу филиали ишидан доим хабардор бўлиб туради.

— Микояннинг кўнралиб кетиб, иши-ми бошимиздан ошиб кетди, — дейди этикдўз уста М. Аҳмедов. Тинувчилик уст-хонасининг мудариси Т. Исмомидованинг ҳам қўли-қўлига тегайди. Эрикан ва аёл-ларнинг ранго-ранг костюмлари, пальто, макентош ва кўйлақлари вешалкаларда товланиб турибди. Сўнгги вақтда жония этилган кўча устaxonалар хизматидан нолхончилар айнаса мамнун. Бундай уст-хоналар ҳафтада икки марта олис қи-лоқларга қатнайдиган устalar аҳолидан ки-йим-кечак тиниб бериш учун буюртмалар, тузатиб бериш учун телевизор, радиопри-ёмники ва бошқа уй-рўзгор асбоблари қабул қилинлар.

Республикамизда аҳолига шу тарада на-мунали хизмат кўрсатаётган коллективлар-ни кўпلاб аташ мумкин. Ҳамма маиший хизмат кўрсатиш корхоналари йил боши-дан буён аҳолига 40 миллион сўмидан кўпроқ хизмат кўрсатди. Хизмат кўрсатиш ўтган йилдагига нисбатан 28 процент кў-пайди. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайни-да 22 та маиший хизмат комбинати, 3 та химикат фабрикаси, 7 та пойфазал ре-монт конвейери, кийим-кечак ва мурак-аб уй-рўзгор асбобларини тикиб, солаб ва тузатиб беришдан 1000 та устaxonа ян-гидан курилиб, ишга туширилди, миллион сўмдан янги усулчилик, ўрнатилди.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ис-тиқболдан бундан ҳам яхши. Яқин беш йил ичида маиший хизмат кўрсатишнинг 4 марта кўпайтириш, қишлоқларда эса салкам 6 марта ортиртиш мўлжалланмоқда. Хизмат кўрсатиш ҳажми 1965 йилдаёқ бу йилга нисбатан 30 процент ўсди.

Лекин маиший хизмат кўрсатишнинг ҳо-зирги аҳоли ва айнаса унинг сифати республикамиз аҳолисининг тинмай ўсиб бораётган талаб ва эҳтиёжларини тўла қон-дирмаётган, айрим корхона-коллективлар иши ишларининг ҳатто ранжитмоқда.

Шу йилги ўн ой ичида республикада маи-ший хизмат кўрсатиш аҳоли жон бошига 8 сўм 33 тингидан тўғри келган бир пайтада Андижон, Бухоро ва Қашқадарь областа-рида 8 сўмга ҳам етмаган. Тошкент ва Сирдарё областларида 3-4 сўм атрофида-га бўлган. Қишлоқ жойлардаги маиший хизмат эса аҳоли жон бошига 2 сўмданга ҳам тўғри келмаган. Бу, аввало, маиший хизмат корхоналарининг расмаиди билан жойлаштиришда нолга нолхонлар борлиги-ни билдиради, бунга яқин муддат ичида чен кўймоқ керак.

Тошкент шаҳри маиший хизмат кўр-сатишда, шунингдек ушбу хизматнинг янги техника ва технологиясини жорий қилиш-да, янги турларини қўлашда республика-да биринчи ўринда бормоқда. Шу йилнинг ўн ойи мобайнида ҳар бир тошкентликка ўрта ҳисобда 10 сўм 50 тингидан маиший хизмат кўрсатилган бўлса ҳам, лекин ша-ҳар аҳолиси кўп корхона ва коллективлар ишидан мамнун эмас. Пойтахтнинг Запад-ная кўчасига жойлашган «Химикат» фаб-рикасининг фаолияти мижозларнинг ўрни-ли таънасига сабаб бўлмоқда. Фабрика-нинг Пушкин, Тўнаев, Кафанов, Уйғур ку-чаларига жойлашган қабул пунктларидаги тартибсизликлар кўпларни ранжитмоқда. Радиоприйимчи ва телевизорларни тузатиб берадиган «Зангори эрикан» ремонт уст-хонаси ҳамда унинг Навоий ва Ўзбекистон кўчаларига жойлашган қабул пунктлари-нинг ишидан ҳам тошкентликлар хурсанд эмас. Электр, иситиш ва водород тар-моқларини, принуси коргоза, керосинга ва самоварларини ремонт қилиб берадиган уст-хоналар шаҳарга кўп эҳтирозлар бер-ди.

Республикада пойтахтда ва унинг боши-да шаҳар ва қишлоқларда аҳолига маиший хизмат кўрсатишнинг янги усул ва хилла-рини, айнаса промат хизматини кенг йў-лга қўйиш юзасидан ҳали кўп ишлар қи-лоқ керак. Маиший хизмат кўрсатиш кор-хоналарида соғва бўладиган буюмлар чил-лаб чиқаришни кенг йўлга қўйиш пайти-нелди. Бизда суверенлар тайёрлаш ёмон аҳволда экинга эчимай бўладими? Сер-куш республикамизнинг меҳмонларига манзур бўлиб, ўлкамизнинг бой ҳаёти ва ранго-ранг кийимасини акс эттирувчи су-веренлар қайси бир тошкентликнинг, қайси бир ўзбекистонликнинг хонадонини бе-замай, денсиз.

Маиший хизмат кўрсатиш корхоналари-нинг тармоғи ўсиб бораётган, бу хил хиз-мат ҳамма янада тез орададан бўлиб тур-ган ҳозирги пайтда бу ишнинг сифати би-ринчи ўринга қўйилиши, асосий кўрсаткич ҳисобланган лозим. Ленин кўнрага уста-хоналаримиз ишнинг сифати тўғрисида ижобий фикр айтиш қийин. Нотўғри бичи-либ, беҳўш тинилган кийим-кечаклар, ту-затиш ўрнига бўзилган телевизор, радио-приёмники ва соатлар, чалакам-чати са-либ ўрнатилган эчки-дезавалар, одиб ку-риш иши ёмғирда қилиш биланқоқ бугеи қишлоқлардаги маиший хизмат кўрсатиш-ниқ олижаноб ишнинг оёғига пўтур ет-казди, албатта.

Бизда коммунизм инқилобидан ўз назо-нати, хуш муомаласи, дилнашлиги, чинанам ода-миллиги билан машҳурдир. Хизмат кўр-сатиш соҳасида меҳнат қилаётган совет и-шининг ушбу фазилатлари эса алоҳида чуқур мамнун касб этади. Ахир бирин-га бизнинг республикамизда маиший хизмат кўрсатиш соҳасининг ҳар бир ходимига саллам тўрт юз икки тўғри келди. Улар-нинг мушуқлини осон, оғирини енгил қи-лиш, вақтини чоғ қилиб, куч-куватини ва асабини асраш, умуман кўнрақ ҳаётининг ҳамроҳ бўлиш — маиший хизмат ходими-нинг бахтидир. Очиқ чеҳрални, ширин сўз-ли, меҳрибонлиги ва жонқуярлиги, дилқаш-лиги, ғамхўрлиги ва фидоқорлиги ҳар бир маиший хизмат ходимининг асл фазилат-лари бўлиб қолсин.

Янги жамият курувчиларига маиший хиз-мат кўрсатаётган кишиларимиз меҳнати-нинг сони-салмоғи тобора ортаверсин, улар-нинг мамлакатимизда коммунизм тантанаси-ни ишга қўшаётган ҳиссаси тинмай кў-паяверсин!

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони



Ўртоқ Анастас Иванович МИКОЯНГА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Сизни, Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбобини, етмиш ёшга тўлган кунингизда қизиган табриқлайдилар ва қўтлайдилар.

Сизнинг, азиз Анастас Иванович, кўп йиллар умр кўришингизни, сиҳат-саломат бўлишингизни ва совет халқининг бахт-саодати учун, мамлакатимизда улуг коммунизм ишининг тантанаси йўлида бундан бўён ҳам самарали ишлар қилишингизни тилаймиш.

СССР ИТТИФОҚИ
КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

СССР
МИНИСТРЛАР
СОВЕТИ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ А. И. МИКОЯННИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ўртоқ А. И. Микоян туғилган кунининг етмиш йиллиги муносабати билан ҳамда унинг Коммунистик партия ва Совет давлати олдиди катта хизматларини тақдирлаб, Ўртоқ Анастас Иванович Микоян Ленин ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг уринбосари

Е. НАСРИДДИНОВА.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари

М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1965 йил 24 ноябрь.

Қишлоқ хўжалигининг яхши-ёмон, катта-кичик тармоғи йўқ. Пахтакор-лар, галлакорлар, чорвадорлар си-нгари ботқонлар, соҳибкорлар ва сабзавоткорларнинг ҳам вазираси улугвор, гоёт фахридир. Сабзавот-корлар олдиға аҳолини зарур бўлган мақсулот — янги сабзавот билан йил бўйи таъминлашдек бениҳоя му-ҳим вазифа қўйилган. Бунинг учун сабзавоткорлардан йилнинг фаслига қараб эмас, доим бир меъёрга ас-тойдил меҳнат қилиш, сабзавотни аҳолига истаган вақтда янги узилган ҳолиқа етказиб бериш ҳақида тин-май қайғуриш талаб этилади.

Колхозимизнинг атакли парвар саб-завоткорлари буни жуда яхши ту-шунадилар. Ташаббускор деҳқонла-римиз ички резервларни қидириб топиш ва уни моҳирона ишга солиш, мавжуд имкониятлардан оқилона фойдаланиш, аввало теплица-парник хўжалигини яхши йўлга қўйиш, про-грессив усуллари ишлаб чиқаришга дадил жорий этиш орқали сабзавот етиштиришни тобора кўпайтирмоқда-лар.

Сабзавоткорларимиз етти йиллик-нинг яқунлоқчилигида халққа ай-ниқас яхши хизмат қилдилар. Сув танқислиги, ҳаво ҳаддан ташқари ис-сиб кетиши натижаида юз берган қийинчиликларга қарамай, ишлаб чи-қариш планда кўзда тутилгандан анча кўп — 11 минг тонна ўрни-га 11850 тонна сабзавот, 2000 тонна ўрнига 2140 тонна ширин-шакар ко-вун-тарвуз етиштирилди. Давлатга пландаги 9500 тонна ўрнига 9700 то-нна янги сабзавот, 840 тонна ўрнига 1200 тонна полиз экинлари мақсуло-ти етказиб берилди.

Илгор бригадаларимиз сабзавот ва полиз экинларидан янада улкан хир-мон кўтардилар.

Пахтачилар каби сабзавот етишти-риш, қовун-тарвуз экиш ва экинлар-ни парвариш қилишнинг ҳам ўзига хос агротехникаси бор. Биз ўз ша-

кунларда теплицаларимизда помидор, бодрий, редиска, укроп, каш-ниш, кўк пёз, лимон ва кўрмо ўс-тирилмоқда. Бу экинлар агрономи-миз Сотiboldи Ҳўзов ва бригада бошлиғи Тўхтасин Абдураззоқов ўр-тоқларнинг раҳбарлигида меҳр билан парвариш қилиб, ҳосилга тез кири-тиляпти. Январ ойининг дастлабки кунларидаёқ меҳнаткашларга тепли-ца-ларда етиштирилган кўк сабзавот-ларни арзон нархларда сота бошлай-миш.

Республикамизда сабзавот ва поли-з экинлари мақсулоти етиштириш-нинг ҳажми йил сайин ошиб бора-пти. Бу қимматли мақсулотлар бундан кейин янада кўп етиштирилади. Меҳ-наткашларнинг сабзавотга бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондириш мақса-дида экин сабзавоткор хўжалиқлар ташкил этиш кўзда тутилмоқда. Бу— яқин, албатта. Лекин биз, сабзавот-корларимиз бир нурса афсуслантири-моқда. У ҳам бўлса, сабзавотчиликда асосий ишнинг ҳамон кўп кучи билан бажарилаётганидир.

Хўжалигимизнинг кўп йиллик таж-рибаси сабзавот ва полизчиликда оғир ишларни маҳинилар зиммасига бемалол юлқаш мумкинлигини кўр-сатмоқда. Аммо уруғини қадаб-у-лаб экадиган, кўчатларни аниқ шу прогрессив усулда ўтказадиган, экин-ларни узунасига-қўндалигига ишла-диган маҳинилар йўқ. Юқорида айт-ганидек, биз макмажурчи селла-ларини сабзавот уруғларини илгор усулда экишга мослаштириб олдик. Бироқ, ҳамма сабзавоткор хўжалиқ-лар ҳам бундай имкониятга эга эмас. Мақсулотларни янгиштириб оладиган маҳинилар эса бутунлай йўқ. Шу-нинг учун сабзавотчиликдаги деярли барча иш оддий усулда ва кўпроқ кўлда бажариляпти. Натижада кўп жойда мақсулотнинг таннархи қим-матга тушляпти. Афсуски, бу— кон-структорлик бюроси олиманлири зар-рача ташвишлантирмаётган. Улар аjoyиб маҳинилар яратиш йўли билан сабзавотчиликни кенг қўламада ме-ханализациялаш, шу тараф сабзавоткор-ларнинг ишчини енгиллаштириш, деҳ-қончилик маданиятини ошириш ҳақи-да жиндий қайғуришмалаят. Ҳолбу-ки, сабзавотчиликдаги оғир кўк ме-хнати маҳинилар зиммасига юклash вақти келди.

Биз эл-юрт хизматидики. Меҳнат-кашлар дастурхонини безаётганли-гимиз билан фархланамиз. Бундан кейин ҳозирги янада кўпроқ сабзавот етказиб бериш учун тинмай кураша-миш.

Юсулчи йўлдош, Андижон обла-сти, Наманган рай-ониди Тельман номи колхоз раиси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ

ПРЕЗИДУМИНИНГ ФАРМОНИ

3. ИСРОИЛОВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССР

ХАЛҚ ШОИРАСИ» ДЕГАН ФАХРИЙ

УНВОН БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбек совет адабиётини ривожлантириш-даги катта хизматлари учун Зулфия Исро-иловага «Ўзбекистон ССР халқ шoirаси» де-ган фахрий унвон берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг

Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг

Секретари Р. САХИБОВЕВ.

1965 йил 24 ноябрь. Тошкент шаҳри.

СОВЕТ—КУБА БИТМИ ИМЗОЛАНДИ

23 ноябрда Москвада иккисоний ва техника соҳаларида ҳамкорли-ни янада кенгайтириш тўғрисида Совет — Куба битми имзоланди.

Битмини Совет томонидан СССР Министрлар Совети Раисининг уринбосари В. Н. Новиков, Куба томонидан революцион қўсумат Бош министрининг уринбосари, Куба Республикаси Революцион Қўролли кўчлар министри Рауль Кастро Рус имзоландилар.

Битмини имзолаш вақтида Со-вет томонидан: Л. И. Брежнев, А. П. Кирпленко, А. И. Косигин, К. Т. Маурунов, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслон ва бошқа расмий киши-

РАСМИЙ ХАВАРЛАР

лар: Куба томонидан: Рауль Кастро Рус бошчилигидаги Куба Респу-бликаси делегацияси, Куба Респу-бликасининг СССРдаги аълиси Кар-лос Оливарес Санчес ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўдиллар.

САМИЙ ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати 23 ноябрда Катта Кремль Саройида Куба Коммуни-стик партияси Марказий Комитети Сисей Бюросининг аъзоси, Мар-казий Комитет секретари, рево-

люцион ҳукумат Бош министри-нинг уринбосари, Куба Респу-бликаси Революцион Қўролли кўчлар министри Ўртоқ Рауль Кастро Рус шарафига эйфат бердиллар.

Эйфатда Ўртоқ Рауль Кастро Рус билан бирга Куба Респу-бликаси делегациясининг аъзолари, Куба Республикасининг СССРдаги аълиси Карлос Оливарес Санчес ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўдиллар.

Совет томонидан эйфатда Л. И. Брежнев, А. П. Кирпленко, А. И. Косигин, К. Т. Маурунов, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, Д. С. По-

ИНСОНИЯТ БАХТ - САОДАТИ УЧУН

Тинчлик мақсадларини қўлаб қўйиш фазили таъдид қилишда ва ундан фойдаланишда ҳамкорлик қилиш масаласига бағишланди. Москвада 1965 йил 15 ноябрдан 20 ноябрга қадар қўйидаги соци-ялист мамлакатлар: Болгария, Халқ Республикаси, Венгрия, Халқ Республикаси, Германия Демокра-тик Республикаси, Куба Респу-бликаси, Монғолия, Халқ Республикаси, Поляш Халқ Республикаси, Руминия, Социалистик Республи-каси, Совет Социалистик Респу-бликаси, Чехословачия, Венгрия, Социалистик Республикаси ва ки-шиларнинг кенгайиш бўлиб ўтди.

Қардошларча дўстлик, салминат ва ҳамкорчилик вазиятида ўтган шу кенгайиш натижалари ай-рим социалистик мамлакатларнинг илмий-техникавий имкониятлари ва ресурсларини ҳисобга олиб, кўсоники таъдид қилиш ва ундан тинчлик мақсадларида фойдала-ниш соҳасида ҳамкорлик қилиш-нинг мақсадида энг мувофиқ фор-малари ва йўллари тўғрисида фикрлашиб олдилар. Космис фи-зики, космис метеорология, олис масофаларда алоқа ва телевиден-ция таъдид этиш, космис меди-цина ва биология соҳаларида Ер-

нинг сулуғий йўлдошларидан, гео-физици ва метеорология рақатлар-дан ҳамда шу қабилардан фойда-ланиб, биргаликда таъдидотлар ўт-масиш программаларини тузиш масалалари кўриб чиқилди. Вик-торинда йўлдошлар яратиш ва учир-иш имкониятлари, шунингдек маънавият турли мамлакатлар мутахассисларининг космис та-дидотлар учун биргаликда асбоб-ускуналар яратиш имкониятлари ҳам муҳокама қилинди.

Кенгайиш натижалари фан ва техниканинг яна шу муҳим ва перспектив соҳасида социалистик мамлакатлар ўртасидаги ҳамкор-лини ривожлантириш беришга ба-ларининг ниятлаётганилигини айт-дилар. Космис фазили таъдид қи-лиш ва метеорология, олис масо-фаларда радио алоқа, телевиде-ния таъдид этиш ва бошқа ама-

лий ҳўтивлар йўлида биргаликда ишлар олиб бориш учун соши-лист мамлакатлардаги олимлар-нинг куч ва гайратларини бир-лаштириш социалистик мамлакат-лардаги иккинчи тузулининг аф-залликларида тўлароқ фойдала-нишга, «социалистик ҳамдўстлиги мамлакатларида илмий таъдидоти та-раққийини жадаллаштириш ва маданийини ривожлантириш» тезлаштиришга имкон беради.

Кенгайиш натижалари тинч мақ-садларда космис фазили таъдид қилишда ва ўзлаштиришда соци-ялист мамлакатларнинг бир-галикда куч ва гайрат сарфлаш-ла-ри билан биргаликда калляро ҳамкорчилиги ердан беради, бутун инсониятнинг бахт-саодати йўлида фани ривожлантиришга катта ҳисса бўлиб қўйилади, деб ишонч билдирдилар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ДИЛЛАРДАГИ ГАПЛАР

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорини ижро этишда Чирчиқ маҳаллашароҳи зўр қувват билан кўриб чиқилди. Партия, ҳукуматимиз томонидан амалга оширилган муҳим иқтисодий ислохот шахримиз ишчилари, инженер-техник ва хизматчилари томонидан қизғин маъмуллан.

Янги иқтисодий шароитда бақарилган ишлар белгилаб берилган қарор ҳамма қорхоналар, завод, фабрикалар, кўришларда кенг муҳокама қилинмоқда. Ҳамма ерда бир овоздан: қарордаги тадбирлар аниқ мудоа, сановатчиларнинг дилидаги гап, демодалар. Уларнинг амалга оширилиши тузулмиш афзалликларида халқимиз манфаати йўлида янада тўлароқ фойдаланиш, халқ ҳўжалиғида иқтисодий омиллардан яхши фойдаланиш имкониятини беради.

Пленум қарорларидан илҳомланган Чирчиқ маҳаллашароҳи социалистик мусобақани қизитиб, ўн ойлик планини 102 процентдан ошириб бақарди. Пландан таъжириб қарийб 3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиди. Қўлаб мисал уғит, 3600 кўп метр йиғма темир-бетон, 370 тонна металл конструкциялар, 35 минг жуфт пофазал, анчагина курак териш машиналари, маданий моллар, электр энергияси ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилиди. Меҳнат унумдорлигини ошириш топириғи ҳам 102,3 процент бақарилиди.

Аммо қамчиликларимиз ҳам йўқ эмас. Бу қамчиликлар асосан планлаштиришда, моддий-техника таъминоти масалаларида йўқ қўйилган хато-лар ва моддий стимулларнинг йўқлиғидан келиб

чиқиб, қорхоналар фаолиятида техника-иқтисодий кўрсаткичларнинг яхшилангани ва ривожланишини сўсаттирди, айрим ҳолларда эса ҳатто тўхта-тиб қўйди.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларининг амалга оширилиши бу жиддий қамчиликларни тугатишга ердан қилди, ташаб-бусга кенг йўл очиб беради, ишлаб чиқаришда бошқаришда амалий вазифаларга иқидий, илмий асосда ёндошиш имкониятини тугдиради.

Қорхоналарнинг ҳуқуқларини оширилиши билан бир қаторда коммунизм моддий-техника базаси бевосита яратилаётган коллективлардаги партия комитетлари ҳамда бошланғич партия ташкилот-ларининг роли, маъсулияти ҳам анча ошди. Улар ишлаб чиқариш масалалари билан янада чуқур-роқ шўгулланашлари, ҳўжалигини бошқаришда иқтисодий методлардан тўғри фойдаланишда меҳнаткашларнинг иқидий ташаббускорлигини ҳар томонлама ривожлантириб, ишлаб чиқариш-ни бошқаришда актив иштирок этишларини таъ-минлашлари керак.

Қорхоналар фаолиятини доимо ўрганиб бориш, қамчиликларини топиб, уларни тугатишда ҳўжа-лик раҳбарларига ақиндан ердан бериш, меҳ-наткашлар эътиборини ишлаб чиқариш резер-варини қидириб топиш ва ишга солишга сафар-бар этиш, коммунистларни, мутахассисларни давлат маблағларини тежаб-тергаб сарфлаш, хом ашё ҳамда усуналардан унумли фойдаланиш ру-ҳида тарбиялаш партия ташкилотларининг муҳим бурчидир.

Партом ва бошланғич партия ташкилотлари

асосий эътиборини ташкилотчилик, кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойга қўйиш, пар-тия, ҳукумат директиваларининг бақарилишини назорат қилиб бориш, меҳнаткашларни комму-нистик руҳда тарбиялаш каби ишларга қарат-моғи лозим. Бу ишларни бақарганда улар ҳў-жалик раҳбарларига айланб қолмасликлари зар-ур. Шунингдан, улар омига таъинлашлари, улар-нинг овозига кулоқ солиб, талабларининг қонди-рилишига кўпроқ эътибор қилишлари керак.

Шахримиз партия ташкилотлари, қорхоналар-нинг барча коммунистлари қасба союзу ва ком-сомол ташкилотлари билан ҳамкорлида КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорини бақаришга киришиб, ишлаб чиқаришнинг ривож-лантириш планларини ошириб бақариш, меҳнат унумдорлигини қўтариш ва маҳсулот сифатини яхшилаш мақсадида социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Бунда коммунистик меҳнат бригадаларининг аъзолари пешқадамлик қилиш-лпти. Шахримизда ҳозир коммунистик меҳнат ҳаракатида 30 мингдан ошми киши қатнашмоқ-да. Икки қорхона, 83 смена ва участка, 17 цех-198 бригада бу шарафли номни олишга муваф-фак бўлган. 7300 киши эса коммунистик меҳнат зарбдор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ма-шинист—экскаваторчи Тобарук Турдалиев, «Чирчиқастро» 160-қурилиш трести комплек-с бригадасининг бошлиғи Иман Мартин, «Ўзбек-химмаш» заводининг ўртоқ Р. Мустафоев бош-чилиғидаги коммунистик меҳнат бригадаси, Электрохимия комбинати суу таъминоти цехи-нинг ўртоқ П. Закирин бошчилиғидаги комму-нистик меҳнат сменаси, шу комбинат старшини аппаратчиси М. Хокан, наватчи слесари А. Гро-минский, «Чирчиқсельмаш» заводидан ўртоқ А. Бурком бошлиқ асбобсозлар бригадаси ва бошқалар ана шулар жумласидандир.

Бу олижаноб ҳаракатни бундан кейин янада ривожлантириб, шахримизни юксак маданият

коммунистик меҳнат шахрига айлантириш олди-мизда турган муҳим вазифалардан ҳисобланади. Шундай қилганда республикамиз экономикасини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшган бўла-миз.

Шахримиз қорхоналари олдига турган улғу-вор вазифаларни муваффақиятли бақаришда сентябрь Пленуми қарорини бизга программа. Ле-кин шуни ҳам қайд қилиб ўтиш ўринлики, пар-тия ташкилотлари ва ҳўжалик раҳбарлари маҳ-сулот сифатини яхшилаш йўллари ҳамда моддий стимулларни Пленумга ҳам қидириб топа бош-лаган эдилар.

Жумладан, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиқда чидамли металл комбинатининг гид-рометаллургия цехи ишчилари ишлаб чиқариш планларини ошириб бақарганликлари учун ол-диган мунофотдан ташқари, яқинда концентрат-лар ажратиб олишни қўпайтирганликлари учун ҳам мунофотлар олдилар. Ремонтчи—слесарлар эса ремонт ишларини сифатли бақарганликлари учун иш ҳақининг 4 проценти миқдорда муно-фот олаётдилар.

Айрим цехларда инженер-техник ходимлар то-монидан моддий стимулларнинг бошқа турлари ҳам ишлаб чиқилган эди. Буларнинг ҳаммаси маҳсулот сифатини яхшилади ва ходимларнинг моддий манфаатдорлигини оширди. Агар 1964 йилда тайёрланган маҳсулотнинг 0,22 проценти истеъмолчилар томонидан қайтарилган бўлса, 1965 йилда бу 0,14 процентга тушди. Зарар ел-тирувчи олти тур маҳсулотдан фават икки хили қолди. Шу давр ичида комбинат ишлаб чиқ-аришдан 3,5 миллион сўм фават қурди. Шундан бир миллион сўм пландан ташқари фаватдир.

Электрохимия комбинати 160-қурилиш трести ва бошқа коллективлар ҳам шундай муваффа-қиятлар эришди.

Шаҳар партия комитети ҳозир партия ташки-лотлари ҳамда барча коммунистларни ишлаб чи-

қаришдаги мавжуд резервлардан тўла фойдала-ниш, етти йилликнинг якуловчи йили топиш-риқларини муваффақиятли бақаришга сафарбар этаётди. Бунда партия ташкилотларининг асосий эътибори ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифа-тининг тўқдан яхшиланшига, уларнинг пухта ва ишчи қилиб тайёрланишига қаратилмоқда.

Бу ҳақда ҳам дастлабки самаралар кулга ки-риптиди. Жумладан, трансформатор заводи маъ-мурияти партия ташкилоти ҳамда коллективнинг актив иштирокида трансформатор, электропод-станциянинг эриш яхши жаҳон стандартларини яратишга эришди. Бу маҳсулот 1967 йилдан иш-лаб чиқарила бошлайди. Бундан ташқари, авто-мат ердани ишлаб чиқариш йили тилдаги под-станция яратиш устида иш олиб боришмоқда.

«Ўзбекхиммаш» заводи партия комитети мос-қилиш ва ленинградликлар ташаббусини биринчи-лар қаторида қўлаб-қувватлаганлардан ҳисобла-нади. Шу кунларда улар химиявий аппаратлар сифатини яхшилаб тадбирларини амалга ош-раттирди. Жумладан, айрим усуналарнинг га-рантия муддати 6 ойдан 12 ойгача узайтирилди. Йил бошидан био неча ўз яхши сифатли маши-налар ишлаб чиқарилиди.

Партия ташкилотлари сановат қорхоналари иш-ни қайта қуриш, эс меҳнат ва маблағ сарфла-ган ҳолда маҳсулот ишлаб чиқаришни қўпайти-ришга эришти, бир меъёрга ишлашни ташми-лаш, меҳнатнинг моддий ва маънавий стимул-ларини жорий қилиш каби ишлар кўп йуу талаб қилишни яхши билидилар. Шунинг учун ҳам бу соҳадagi ишларни пухта белгилаб олаётдилар.

Чирчиқ шаҳар партия ташкилотлари ҳозир шаҳар маҳаллашароҳи 1965 йил планларини муваффақиятли бақариш ва КПСС XXIII съезди-ни янги меҳнат зафарлари билан кўтиб олишга сафарбар этмоқда.

Ф. ЕКУБОВ,

Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари.

КПСС МК сентябрь Пленуми қарорларини амалга оширамиз

ХАРИДОРНИНГ АЙТГАНИ-АЙТГАН

Эътибор қилган бўлсангиз не-рам. Кейинги икки-уч йил ичи-да кўпгина кийим-кечаклар, пофазал ва бошқа хил халқ истеъмол буюмлари аниқгина ишлаб чиқарилиди, лекин оморларда, магазинларда со-тилмай туриб қолди. Уларнинг сифати истеъмолчиларнинг эътиборини қозонибди. Ҳақиқатан ҳам кейинги йилларда са-новат маҳсулот ишлаб чиқариш-ни қўпайтириш, янги маҳсулот тайёрлаш планларини бақариш билан қийоғаланди. Лекин халқ-нинг ана шу товарларга бўлган эътижи етарли даражада ўр-ғанилмади.

1964 йилнинг иккинчи ярми-да Иттифодамизда иккита фир-ма тажриба сифатида савдо тар-моқлари билан тўғридан-тўғри алоқа боғлаш ва ишлаб чиқ-аришни планлаштиришнинг янги системасига қўйилди. Тажриба-ба жуда яхши натижалар бер-ди. Москва шахридаги «Больше-вичка» ва Горький шахридаги «Маяк» тинув бирлашмалари-нинг ишлаб чиқариш-техника ҳамда иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланди. Шу билан бир ва-қтарда қорхонада тайёрланган маҳсулотларини сотиш теълашди. Қорхоналар харидорларнинг талаби асосида, савдо тармоқ-ларининг бюртмалари бўйича ишлаб чиқариш бўлиб қолди.

Бизнинг республикамизда ҳам шундай система жорий этилди. Мен ишлаётган тинув фирмаси ва шахримиздаги 1-пофазал фабрикаси савдо ташкилотлари билан тўғридан-тўғри алоқалар боғлади, уларнинг бюртмалари-ни бақаришга киришди. Бун-дай системанинг жорий қили-нишдан мансуд аҳолининг эъ-тижларини ҳисобга олган ҳол-да иш тутиш, маҳсулотларни шафларда ва оморларда ўт-мас матох бўлиб етиши учун ишлаб чиқариш эмас, балки теъ-роқ сотилиш, харидорлар бун-лиштига эришишдан иборат. Ян-ги системанинг жорий қилини-ши мусобақати билан қорхона-мизда ишлаб чиқаришни қайта ташкил қилишга тўғри келди. Шу йўл билан нуқул юқори си-фатли маҳсулот тайёрлаш, уларнинг турларини қўпайти-риш тадбирларини кўриди. Бу система ҳозир яхши натижалар бераётди.

Савдо ташкилотлари билан тўғридан-тўғри алоқа боғлаб ишлашнинг қувончи ва сама-

рали жиҳатлари кўп. Лекин бу соҳада қамчиликлар ҳам мав-жудлигидан қўя оломмаймиз.

Сановатнинг тўқувчилик соҳа-си анча мураккаб. Бундай қор-хоналарда кўпгина қорхоналар-нинг маҳсулотини янгилади деб малумоти мавжуд айтиш мум-кин. Тўқувчилик, тўқимачи-лик, таъмир-терев, мўйна сановат-нинг маҳсулотлари ва бошқа тармоқларнинг маҳсулотларини тўқувчилик қорхоналарида учра-шишлар ҳамда тайёр кийим-ке-чаклар сифатида рўёбга чиқа-дилар. Аммо тўқувчилик сановат-и билан унга алоқадор бўлган бошқа соҳалар ўртасида узвий алоқа ўрнатилганига йўқ. Ҳо-зири аҳолини муаммал ўра-либ, 1966 йил январидан бош-лаб савдо тармоқлари билан тўғридан-тўғри алоқалар ўра-тадиган қорхоналар ишнинг тў-ғри ташкил қилиш зарур. Токи, янги системани жорий қилиш-да бизнинг коллективимиз дуч-келаётган қийинчиликларга бошқалар йўлқимасин.

Бунинг учун қандай тадбир-ларни кўрмоқ лозим? Ҳамма-дан аввал планлаштиришни та-юмиллаштириш зарур. Партия-миз Марказий Комитетининг сентябрь Пленумида қорхона-ларнинг савдо тармоқлари бил-ла тўғридан-тўғри алоқалар боғ-лаб ишлаш ва ишлаб чиқ-аришни планлаштириш система-сига жиддий эътибор бериш ло-зимлиги алоҳида ўқитиб ўтил-ди. Пленум қарорларидан таъ-инланган кўпгина вазифалар бизнинг қорхонамиз коллекти-ви томонидан биринчи августда-ноқ бақарила бошлаган эди.

Илгари ишлаб чиқариш бў-лига жуда кўп кўрсаткичлар, жумладан янги маҳсулот, товар маҳсулот, таннаҳ, фойда, меҳ-нат унумдорлиги ва бошқа кўр-саткичлар бўйича алоҳида-ало-ҳида топириқлар белгиланар-эди. Ҳозир, планлаштиришнинг янги системаси бўйича фават йилда кўрсаткич белгиланган. Улардан бири — қўриладиган фойда ва иккинчиси — тайёр-

ланган маҳсулотнинг сотилиши.

Ана шу икки кўрсаткич бўйича биз ўз планларимизни тузамиз ва қорхона ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилмоқдамиз. Бизнинг фирмамиз ҳозир бун-тунай савдо тармоқларининг бюртмалари асосида ишламоқ-да. Тўқувчиликнинг учун ҳар-қорнинг айтгани-айтган бўлиб қолди. Улар қандай кийим-ке-чакларга эътиж сезсалар, биз шу хилдаги ишларни тайёрлаб бо-ришга даъват этилганмиз. Қор-хоналар қандайдан янги Низом-да сановат ходимлари ва савдо ходимларига қатта ҳуқуқлар берилган ва жиддий масъулият-ларга юкланган. Эндиликда сав-до ташкилотлари тўқувчиларга бюртмалар бериб, кейин улар-ни таъмир-терев, мўйна сановат-и бўйича «бюртимиз» — қабул қилиб ол ва пудини тў-рида, шундай қилмасан жарима тўла» деган шор ҳўқмрон бў-либ қолди.

Шу мусобақат билан савдо ташкилотлари ўз бюртмалари-га масъулият билан мусобақат-да бўлмоқдалар. Бунда улар аҳолининг эътижини тўла ҳи-собга олишга интилаётдилар. Бизнинг, сановат ходимларининг ҳам ҳуқуқларимиз қатта. Илг-ари тўқимачилик сановати қандай газлама юбурса олишимизга ўз-лаб зарур эди. Ҳозир эса узи-мизга тўғри келмайдиган газ-ламалардан воз кечиш ҳуқуқи-га эга бўлдик. Илгариги тар-тибга қўйи қорхона фонди бу-йича бизга қандай хом ашё аж-ратилса олишимиз. Улардан тайёрланган кийим-кечаклар-нинг оморларда савдо тармоқ-ларида босилиб етишига ҳам қийинчилик керак эди. Аниқ вақтида ишчилар, инженер-тех-ник ходимларимизнинг моддий манфаатдорлиғи орди. Муко-фотларни иш ҳақи фонидан тўлаётганимиз йўқ. Илгари шун-дай эди. Ҳозир қорхонамизда тўғридан-тўғри алоқа ҳисобдан иш-чи маҳсулот тайёрлаш иш-чилар, янги хил моделдаги ки-йимлар ишлаб чиқаришни ўр-ғалаштирган цехларнинг ходим-лари мунофотланмоқда. Қорхо-на ишлаб чиқариш-техника кўр-саткичларини юксалтириш ва бошқа мақсадлар учун давлат банкидан кредитлар ҳам олиш ҳуқуқида муассар бўлдик.

Савдо ташкилотлари билан тўғридан-тўғри алоқани йўлга қўйдигу, лекин бу ишлар ҳали пўйига етказилганича йўқ. Моддий-техника таъминотида қамчиликлар мавжуд. Марейлон ипак комбинати биз-нинг қорхонамиз астарлик газламалар билан таъминлаб

туриши зарур. Маргилонликлар астарликларни ўз вақтида ва биз талаб қилган хиллар бўйи-ча етказиб бермаётдилар. Оқи-багда қорхонамизнинг ишда қамчиликлар юзага келмоқда. Биз кўпгина Маргилонга одам жўнатишга, машина юборишга, керакли материалларни ўзимиз таъиб келишга мажбур бўлмоқ-дамиз. Ваҳоланки, маргилон-ликлар тузилган шартномага мувофиқ бизга керакли хом ашёли белгиланган муддатлар-да етказиб беришлари керак. Ташкилотлар пластмасса буюм-лари фабрикаси ҳам фурунчу-ларали ўз вақтида етказиб бер-маётди. Моддалар уйи ходимла-рига ҳам эътирозларимиз бор.

Умуман савдо ташкилотлари билан тўғридан-тўғри шартно-малар тузиб ишлаш соҳасидаги дастлабки яхши тажрибаларни оммалаштириш, мавжуд қамчи-ликларни бартараф қилиш тад-бирларини зудлик билан амал-га ошириш керак.

Савдо ташкилотлари аҳоли-нинг эътижларини ҳисобга ол-ган ҳолда иш тутиши, бизга ана шу меъёр бўйича бюртма-лар бериш ҳар икки томон учун манфаатлидир. Савдо таш-килотлари баъзида бирор мо-дель бўйича жуда ҳам миқдор-да бюртмалар беришмоқдалар. Бу эса қорхона иқтисодий кўр-саткичларига мос келмайд.

Ўзбекиларда «От йўғу, оқир-сасабан» деган гап бор. Ҳуқо-бизда ҳам шу хилдаги воқеа-ларга дуч келиш мумкин. Тай-ёр кийимларнинг янги савдо ар-марчалари мунтазам равиш-да таъиб қилиниб туради. Гап шунданки, армарчага кийимлар-нинг намуналарини олиб бориш учун аввал биз, тўқувчилар газ-ламаларга эга бўлишимиз зар-ур. Бирок, амалда бунинг те-скариш бўлпти. Аввал армар-чалар ташкил қилинади, кейин савдо ташкилотларидан бюрт-малар олинади. Уларда алоба-та газламаларнинг артикулла-ри, қандай рангли газламалар-дан кийим тузиш ҳам кўрсати-лади. Биз ана шу бюртмалар бўйича кийим-кечак тайёрлаш-ни йўлга қўйиш учун газлама сўраб боришимизда, газламачи-лар «бунақа газламалар бизда йўқ, борларини эса сизга бер-маймиз, фонд бўйича кўрсати-лаган» дейишади. Шундан ке-йин тўқувчилар билан савдо хо-димлари ўртасида тортишулар бошланади. Бу масалани тезда ҳал қилиш керак деб ўйлай-миз. Ахир, тўқимачилар тўқу-чиладу учун хизмат қилишлари зарур-ку. Биз қандай газламага эътиж сезсан, улар ўз наваб-

ларида шу хилдагисини топиб беришлари керак.

Тайёр маҳсулотларини сотиш-да ҳам, тартибда ҳам қилган масалалар мавжуд. Биз тайёр-лаган кийим-кечакларимизни фақат республикамизга эмас, балки Қирғизистон, Тожики-стон, Туркменистонга ҳам жўна-тамиз. Ҳар йили республикадан ташқарига 10 миллион сўмлик-дан ортиқ маҳсулот юборимиз. Уларни қарийб 50 ташкилот-олади. Бу жуда ташвишли иш. Ишлаб чиқарган маҳсулотларни-нинг жўнатиш учун фирма-миздаги раҳбарларнинг таъми-нан 70-80 процент иш вақти сарфланган. Республикамизда «Ўзторгөжда» деган қонтура бор. Шу қонтура маҳсулотимиз-нинг 0,7-0,8 процентицигига олади. Тайёрлаган маҳсулотла-римиз жуда оз миқдорда кўп ташкилотларга тарқатилмоқда. Ташкилотнинг ўзида қарийб 100 та магазинга маҳсулотларимиз-ни юборамиз. Бу магазинлар-кирган кишиларнинг 70-80 про-центи хариб қилмайд, балки ўзга ёқаданги кийим-кечакни қидириб юрган бўлади.

Тайёр кийим-кечаклар билан савдо қиладиган йирик ишти-сослаштирилган магазин оч-илишининг тарафдоримиз. Бун-дан ҳам харибдор, ҳам сановат қорхоналари манфаатдор бўла-ди. Иштиослаштирилган мага-зинда армаркар, хотин-қизлар учун ҳар хил размердаги паль-толар билан савдо қилишни ташкил этмоқ зарур. Савдо тармоқлари билан қорхоналар-нинг тўғридан-тўғри алоқа ўр-натилари ана шун талоқо элади. Шунингдек, савдо иш-лари ҳам бир қадар марказлаш-тирилган бўлади. Афсуски, бун-дай магазин ҳали йўқ. Алоқа-дор ташкилотлар шу ҳусусда жиддий ўйлаб қўришлари ке-рак.

Сановат қорхоналари экономи-касини жуда яхши таҳлил қила билмайдиган мутахассис кадрлар-га муҳтожмиз. Янги системани ишлашга ўтганимиздан буюн ҳам 4-5 ой вақт ўтди. Халига-ча қорхонамиз ишнинг яхши таҳ-лил қила билмайдиган бош эк-сперт тополмаймиз. Олий ўқув юрталаримиз тайёрлаётган моделчи конструкторлар ҳам етарли тайёрликка эга эмас-лар. Савдо министридаги ўр-тоқлар преискурентлар эскириб нетағйилнинг ҳисобга олмаёти-рлар. Улар 15 йил аввал тузил-ган преискурентларни қайта кў-риб чиқишларни тақлиф қилар эдик.

Хуллас, КПСС Марказий Ко-митетининг сентябрь Пленуми қарорларини ҳаётга таътиб қи-лишда учраётган баъзи қамчи-ликларни бартараф қилиш са-новатимизнинг яна ҳам турки-раб ривожланишига кенг йўл очиб беради.

И. БАБАЯНЦ,
Тошкентдаги «Қизил тоғ»
фирмасининг бош инже-нери.

Коммунизм кишини тарбиялаймиз

НУТҚ МАДАНИЯТИ ҲАҚИДА

Шундай ҳолини кўз олдинга келтири-нг. Бир киши сизга қандайдир муҳим воқеани айтмоқчи-ю, лекин ҳолиниқ, узук-узук га-пиради, ёхуд керакли сўзларни тополма-гани учун тили налмага келмайди. Айрим кишилар эма нутқда ҳам фирларини ах-ш тўшунтирмаядилар. Чунки, уларнинг сўз бойлиғи еттишмайди.

Ҳар бир маданият киши ўз фиррини тўғри, аниқ фойдалай олиши, зарур сўзлар-ни топиб айти олиши керак. Айниқса она тилини ахш билмай туриб, ишнинг ўтмиш маданий меросидан ҳам, ҳозирги замон фан ва маданиятидан ҳам етарли баҳраманд бў-лолмайд.

Ўтмишда Алишер Навоий сингари буюк мутафаккирларимиз ўзбек тилини «наҳули» ботворидан маърифат осонига кўтарган, диллари билан халқ равишда факрланган эдилар. Улар ўзбек тилида жаҳонни қопла-нолдирдиган ҳурдона асарлар яратиб, тилимизнинг нафислиғи, жошадорлиғи, бо-лигини амалда исботлаган эдилар.

Совет ҳокимияти йилларида ўзбек соция-листик миллати орасидан минг-мингларча талантчан вақиллари, илмий ходимлар, ўқитувчилар, инженерлар, агрономлар, мат-буот ходимлари, ёзувчилар, дилимиз, мада-ниятни илгори ишчилар, колхозчилар етишти-ришдики, улар ўзбек социялистик мил-латининг нутқ маданияти қай даража кўтарилганини намойиш қилиш учун муносиб намуна бўла оладилар. Улар ўз фирларини мийридан-сиригача пухта бил-лашди ва шу билмиларини ишларга тушу-нарли, мароқли услубда хикоя қилиб бери-шди. Бу кишилар ўз нутқ маданиятлари устида талабчанлик билан ишлаганлари учун улар ёган илмий ишлар, мақолалар ҳам заъв билан ўқилди. Булар она тилини яхши билишдан теънари, иккинчи она тилимиз бўлиб қолган улғур рус тилида ҳам да бошқа тилларда саводли ёки ва сўзла-ша оладилар. Бизда бундай кишилар жуда кўп.

Иттимоий ҳодиса бўлган тил жамият ҳа-ётининг, миллат ҳаётининг барча соҳалари билан боғланган. Шу сабабли табиийки, миллат экономикаси, маданияти ва юқи-моий-сений ҳаётининг ривожланиши шу миллат тили, шу юқилдан нутқ мадания-тининг ҳам юқсалиши демандир.

Совет ҳокимияти йилларида ўзбек тили-да ўйлаб, оловлаб газета ва журналлар, дарвислар, кулнамалар, ўқув китоблар, оригинал ва бошқа тиллардан таржима қи-лган бадиий ҳамда илмий асарлар чиқи бошлад. Иттимоий-сений, илмий ишлаб чиқариш ҳаёти раванқ топти. Шу мусо-ба билан озағиқ фир аҳолининг қувончи, радио шиттириш ва теледидеони, кино театрлар тармоғи кеңайди, турли меъна-лар, маъналар, сўзлар, урачушлар сал-моғи орди. Буларнинг ҳаммаси мамлакат-миз халқлари нутқ маданиятининг ўсши асосидангина амалга оширилиши мумкин бўлган ирсалар эди. Ана шу асосда совет ҳокимияти йилларида ўзбек, тожин ва бош-қа миллий тиллар давраимизнинг ағ тар-қити қилган тиллари даражасига кўтарилди-лар.

Дарҳақиқат, биз социялистик миллатлар-нинг фан, маданият, экономика соҳасида еришган ютуқлари билангина эмас, балки ўз тилларини, ўз нутқ маданиятларини кў-таришда еришган ютуқлари билан ҳам фахрлана оламиз.

Миллий она тилимизда нутқ маданияти-миз қамчилиги юксак бўлса, ана шу тилда олиб бориладиган идеология ва маданий тарбиянинг ишмиш шўқулики самарали бў-лади, миллий тилларнинг имкониятларидан коммунистик қурилишда шўқчалик ўринли фойдаланамиз. Юксак нутқ маданияти тарбиячиларига рус қилиниб ёзилган асар-лар ва айтилган нутқлар бизга эстетик ва эмоционал заъв беради, кишининг ички

дунёсининг бойлишига ва эстетик талаб-ларининг ўсмишига ердан беради, қувондиқ ҳаётимизда қилаётган руҳий озуқанинг сифатини кўтарибди.

Ана шунинг учун ҳам миллий она тили да нутқ маданиятининг юксак бўлиши, ҳар бир кишининг ўз миллий она тилида сод-да, раван, саводли, эстетикли ишқадан сийлиқ, ибораларга бой вашиш ва таъириши натта амалий аҳамиятга егадир. Биз нутқ маданияти масалаларини мавжуд, абстракт назарий бир наса деб қараймиз, балки қувондиқ турмуш билан, коммунистик ку-рилишининг афзаллиги билан қамбарчас боғлиқ равишда қурамиз.

Афсуски, ҳозирги вақтда нутқ маданияти масалаларида илмий-исмомчилик ва би-ричи павбаста олимақимиз инкостет-кам еттиб беришпти. Бу фиркамизда шу мисол билан исботлаш мумкинли, рус, украин, грузин, литва ва бошқа тилларда систематик равишда нутқ маданиятига онд тулмалар, китобчалар, мақолалар чинар-лади, радио ва теледидеони орқали сўзбад-лар берилади. Республикамизда шариотда эса бу ишлар бир нутқ эътибордан меъда қолиб келмоқда. Шуниси ажабланирлик, кейинги 5-6 йил ичида республикамизда нутқ маданиятига онд ҳаммаси бўлиб 2-3 тағина меъола, эълон қилиниди, қолое.

Нутқ маданияти соҳасидаги бу қамчили-шнинг олди келтирили, ўзбек миллий ин-теллигенцияси орасида айрим кишилар да-даб, қамбағал тилда гаплашадилар ва ба-дидилар. Бундай кишиларнинг ўзбек тилида-ги қўбломаларини ўйр эканиси онд нутқ-ларини оштар эканиси, нутқ маданияти соҳасида ўз устида муттасил, чуқур ишла-маслик натижасида фиррининг қамчилиги сийча, таъсирсиз, юзаниб ва жошбасиз бў-лишини аққол кураем.

СССР КИНЕМАТОГРАФИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ СЪЕЗДИДА

МОСКВА, 23 ноябрь. (ТАСС). Бугун СССР кинематография ходимлари союзининг биринчи таъсис съездида Л. А. Куликовнинг доклады кўрилганлиги хабар қилинган эди.

Кино санъати ходимларининг шу қадар ваколатли ва масъулиятли йиғилиши — кинематография ходимлари ижодий союзининг биринчи таъсис съезди юндош санъатининг бутун тарихида биринчи марта бўлганлиги, деди докладчи.

Кинематография ўзининг биринчи қадамларини қўйганда вақтдаги ярим аттракционни кўриш билан кинематографиянинг имкониятлари катталигини, унинг узун кезакли борлигини айтган эди. Лениннинг башорат бериб айтган бу сўзлари қандай рўбга чиққанлигини бугун кўриб турибмиз.

Фақат ўтган йилнинг ўзидagina бизнинг мамлакатимизда тўрт миллион 112 миллион томошабин кинофильмларини томоша қилди. Жуда катта қувватга эга бўлган идеология кўроли бизнинг кўлимизга бериб қўйилди. Биз бу ҳурордан тарихнинг одамлар ақли ва қалби учун бўлаётган жамғирмаслиги равишда кескинлашган, инсониятнинг келажак масаласи ҳал қилинганда бир пайтда фойдаланмоқдамиз.

Бизнинг санъатимиз Коммунистик партия раҳбарлигида, коммунистларнинг совет жамиятининг энг порлоқ ва олижаноб идеалларини амалга ошириш мақсадида йўлида ривожланиб келди ва ривожланиб келмоқда. Ҳар бир ақли учун, санъаткор учун маъна шу идеалларни амалга ошириш йўлида ишлашдан кўра каттароқ бахт бўлмайди.

Докладчи совет кино санъатининг ютуқлари тўғрисида, унинг ҳалқаро миқёсдаги обрўи ҳақида, бир қанча ажойиб совет фильмлари тўғрисида гапирди. Кейинги бир йрим-икки йил ичида ўнлаб ёш санъаткорлар етиш чўқди, бизнинг кинематографиямиз энди маъна шу ёш санъаткорларга жиддий равишда таълим ишлаш мумкин. Илгари ҳеч қачон шу қадар кўп ёш санъаткорлар етишмаган эди.

Ҳозир биз демократизм вазилига, оммавий ижодий активлигига ўсиб бораётган вазиятда, интимоний турмушнинг ленинча принциплари тикланган ва тантана қилаётган вазиятда ишламоқдамиз.

СССР кинематография ходимлари союзини — фақат ўз насбнинг мақсадлари билангина эмас, балки ўз мақсадларининг бирлиги, партия идеалларига содиқлиги билан ҳам болганган кино санъаткорларининг жангонар

уюшмасини таъсис этмоқ учун ўзинининг биринчи съездида таъсис бўлиб қўйилди.

Докладчи совет кино санъатининг қарийб ярим асрлик тарихи давомида унинг ривожланишида асосий босқичларини ва йўналишларини аниқлаб қилиб берди. У уқтириб айтдики, даврнинг энг нуфузли фильмлари — «Броненосец Потемкин» фильмининг яраган совет кинематографияси маъна шу замонасининг революцион идеяларини ифодалаганини ишлатиб келди, тил ва форма соҳасида ҳамини дадил бадиий нафислиқлар қилишга уринди.

Докладчи кино санъатининг классик асарлари бўлиб қолган энг катта асарларини мисоллар билан совет кинематографияси маъна шу тарихининг таъсирлиқлиги тасвирлаб берди. Революция нуқул қилган совет кино санъати ўзининг бутун мазмун билан, ўзининг ижодий методи ва мақсадлари билан революцион санъатдир. Революцияга хизмат қилиш, партияга ва ҳалққа хизмат қилиш совет кино санъатининг тематикасини, қаҳрамонларини танлаш ва ўз услубини топишдаги изланишларини белгилаб бермоқда.

Социал оптимизм санъати бўлган совет кино санъати ҳалқ турмушининг реал тарихий ҳаракатда олиб кўрсатиб беришда. Совет

киносининг ижтимоий активлиги, унинг жанговар ҳукумдорлиги руҳи, дудмаллиги, мукамиллиги нисбатан мurosасизлиги мана шундан келиб чиқмоқда.

Совет кинематографиясида, деди докладчи, «Оталар ва болалар» деган машъум конфликт йўқ. Оталар ва болаларнинг мақсадлари муштараклигини кейинги ўн йил иқбол намойиш қилиб кўрсатди.

Кейна алоҳида мансуб бўлган режиссёрлар ёшларга ҳар томонлама ижодий, педагогик, маънавий ёрдам кўрсатиб келишди. Совет киносининг «кексалари» ёш бугун билан мувоабанда ўларнинг ижодий навиридорлигини намойиш қилишди. Кейинги ўн йил ичида яратилган фильмлар — «Катта оила», «Турналир уялти», «Денгиз ҳақида поэма», «Советлар тўғрисида кикса», «Исон тақдир», «Тинч дон», «Агар бу муҳаббат бўлсан», «Вир билнинг тўқ киз кўни», «Тиринлар ва ўликлар», «Ранс», «Гамлет», «Ешим йигирмада» ва бошқа фильмлар — кекса, ўрта ва кичик бўғинларга мансуб бўлган режиссёрлар томонидан яратилди.

Совет кинематография мактаби кўп миллилатли мактаб бўлиб шу жуда келди ва ривожланимда. «Фильмлар қамайиб кетган»

даврия миллий кинематографияларининг ривожланиши тўғрисида қолган еди, ҳозир миллий кинематографиялар янги куч билан яна ривожланиб бормоқда.

Сўнгра докладчи совет киносининг қозғирги қандаги баъзи проблемалар тўғрисида, жумладан кинофильмларнинг замонавийлигини, деган проблема тўғрисида гапирди. У, замонавийнинг иқоби остида баъзан шомшапарлар билан таъйирланган фильмлар ирванга чиқиб қолганлигини айтди.

Л. А. Куликовдан янги таъсис этилаётган ижодий союз олдида турган назариялар алоҳида уқтириб ўтди. Оқтирининг 50 йиллигини ва Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини замонавийнинг тўб проблемаларига бағишланган фильмлар билан жангонар партиянинг руҳи билан суғорилган ва юксак маҳорат маъноси бўлган фильмлар билан кўриб олоқ учун союз қўлидан келган ҳамма чораларни кўриши лозим. Совет эланининг янги қаҳрамонлари, совет халқининг улуғ-борлигини ва кўрнини ўз характерларига ва ишларида гавдаланган янги қаҳрамонларнинг миллион-миллион томошабинлар қалбидан жой олиши учун союз ҳамма чораларни кўриши лозим.



Тошкент обаст. Олимпиада шахмат партияси 250 дан ортиқ пропагандист мунтазам равишда қатнашиб туради. Улар бу ердан КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленумига доир материалларни олиб, корхона ва муассасаларда суҳбат ва лекциялар ўтказиш учун тайёргарлик кўришмоқда. Партия ўқуви бошлангандан кейин кутубхона янада гавжум бўлиб қолди. Суратда: кутубхона мудир Г. Т. Спесивцева пропагандист М. А. Абрамова билан суҳбатлашмоқда.

Г. Пун фотоси, (ЮТАГ фотохроникаси).

СПОРТ ШАХМАТ ОЛАМИДА

Маълумки, Таль — Спасский финал учрашувидан олдин жаҳон чемпионлигига даъвогарлар ўрта сизда тўртта чоран финал ҳамда иккита ярим финал матчида ўтказилди, уларнинг бирортасида ҳам беш ўйиндан кейин ҳисоб тенг бортгани йўқ эди. Таль — Спасский матчида эса мувоабанин учдан бири — тўрт ўйиндан кейин ҳам, ярим — олтин ўйиндан кейин ҳам, учдан икки қисми — саккинс партиядан кейин ҳам ҳисоб ўзгармади — мувоабанат сақланди.

Жаҳон чемпиони Тигран Петросян даъвогарлар олишувини Москвадан туриб кузатиш билан қаноатланмади шенили, матч бўлаётган Тбилис шаҳрига йўл олди. Аслида шахмат партиясини узоқ жойда туриб ҳам кўрса бўлаверди, чунки маълум баъзилар орқали у ҳар жойда етиб бориши мумкин. Аммо олишув пайтида рақибли ўларнинг қандай гутиши, чигалликлар уларнинг руҳига қандай таъсир қилиши ва учуман психология жикҳатларини фақат ўйин бўлаётган жойдагина кўриш, сезиш мумкин. Петросян учун бу жуда муҳим. Яна тўрт ойдан кейин унга «қўл кўтарилган» киши — Тбилис театри саккинсда охири «ғовин» енгис устида беш қотирагандарнинг бири бўлиши шубҳасиз. Петросян «Правда» газетасига Тбилисдан йўллаган бир мақоласида: «Даъвогарлар кейинги партияларини ширасирок ўйинлашди, кўплар улар бошқача ўйин кўрсатишди, деб кутган эди. Ленин комментаторлар, бир нарсани яхши ҳисобга олишмапти». Чемпион билан беллашганга бир қадар қўл-қўлда масъулият қанчалик оғир бўлишини билдирди. Улар иккита Таль ҳамма гутишидан кўрашчи кескинлаштириш астойдил кирдирилди. Учинчи партияни тасодифан бой берганлиги кейин у кейинги учрашувларда ўйин қандай позицияларда ҳам яхши ҳис қила олганлиги жаҳонга маълум этилди. Иккинчиси ҳам бир-бирини поймапти. Билта ўйин масалани ҳал қилиши мумкин... Иккинчиси ҳам ғалабага ишончи катта» деб эди.

Матчининг биринчи тўрт партияси ҳақидаги ўз мулоҳазаларини айтиб ўтган эди. Энди кейинги учрашувлар ҳақида сўзлаб беришчмиз.

Матча бўлган эр кўришчи ҳисобга олиб. Грузия телевидениеси бешинчи партияни ўз экранларида намойиш қилди. Бу учрашувда ташаббус солиқ жаҳон чемпиони томонидан бўлди. Ўйин беш соатлик курашдан сўнг Талининг қўли баландор ҳолда кечинтирилган бўлса-да, томонлар уин давом эттирмадиларки дурашга рози бўлишди. Унда қилинган анализ шунга тазово этиди.

Олтинчи партия дастлаб инсониясига ўхшаб давом этди-ю, ленин оқ доналар билан Ўннатан Спасский тўққизинчи юридада бошқача ўйин планини танилди. Тез орада кўпгина сипоҳлар алмашиб лелганлигига қарамай, Спасский нафис маневрлар ёрдамида позиция устуниликка эришди. Аммо 53-юрида бу ўйин ҳам ҳеч қайси томонга устунилик бермади. Ҳисоб 3:3. Еттинчи партияда рақиблир 18-юридагача бешинчи партиядагидек ўйинлашди. Спасский яна бир тиббасини кўриб қилди, Таль шу заҳотиёқ ўйин қайтариб бериб, фарзандларини алмаштириш ва ўйинини сиз ақшилаб олади. Спасский ўша совуққонлик билан майда-чуйда хавф-хатарларни бартараф этади ва бир пайда нам бўлишга қарамай, таъсир қилинган дурагандан бош тортди. Кечинтирилган бу ўйин ҳам яна бир неча юришлардан сўнг дураг бўлди. Матчада ўйналган «совуқ» ўйинлардан бири тўртинчиси десек, иккинчиси — саккинчиси учрашувдир. Янги ҳиндача қимовда позиция тез соддашди, 25-юрида келганда томонлар дурашга қўйишди. Бу чарқоқни ёшиш учун ганаффоус қандилида учрашув бўлди. Полвонга ҳам жон керак-да, ахир! Ҳисоб 4:4. Тўққизинчи партия Спасскийнинг қўли баланд ҳолда кечинтирилди. Энди матчада бурилиш ясалди улар «сани-манга» боришадиганга ўхшайди.

Беллаш шахрида айлалар ўртасида СССР XXV юбилей чемпионати давом этмоқда. Катталарлар орасида халқаро мастерлар Ольга Рубцова, Ольга Игнатова, В. Борисенко, М. Ранин, В. Колосовский, Т. Захаровский, К. Зоринкина қатори Ольга Рубцовойнинг 18 йиллик кичик спорт мастери Е. Рубцова, Л. Волкенева ва бошқа бир неча талантил биллар иштирок этмоқда. Беш турдан сўнг О. Рубцова, М. Ранин ва К. Скегина пешқадамлик қилишмоқда.

Эришлар ўртасида ҳам нарбатдаги СССР биринчилиги учун мувоабандлар бошланди. Катталар орасида мамлакат чемпиони В. Коричин, гротсмейстерлардан П. Керес, Д. Вронштейн ва бошқа машҳур шахматчилар бор. Мувоабан бир ой давом этади.

Хуллас, ҳозир шахмат оламида қозонилиш йўқ.

М. МУХИДИНОВ,

СССР спорт мастери.

ШУРБИ МАМЛАКАТЛАРДА

МУСТАМЛАКАЧИЛАРНИНГ ЖИНОЯТЛАРИГА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН

НЬЮ-ЙОРК, 23 ноябрь. ТАСС йўқ-бирлари С. Лосев ва Н. Лещинский хабар берадилар: Хавфсизлик Кенгаши «Чечен Португалия мустамлакаларидаги аҳволни муҳофама қилишнинг давом эттириди. Африка мамлакатларининг Хавфсизлик Кенгашида сўзга чиққан вакиллари Лиссабон мустамлакачиларининг НАТО ҳарбий блокида аъзо бўлган баъзи давлатлар ёрдамида Африка халқларига қарши қилаётган жиноий ҳаракатлари Африкада ва бутун дунёда тинчлик ҳамда оқоиништаларини жиддий хавф остида қолдираётганлигини аққол кўрсатдилар.

Африка мамлакатларининг вакиллари Африка бирлиги ташкилотининг мандати билан сўзга чиқиб, Португалия мустамлакачиларига нисбатан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставига қўзда тутилган энг қаттиқ чораларни кўриш зарур деб талаб қилдилар. Совет делегациясини Африка мамлакатлари вакиллариининг бу талабини тамомилга қўллаб-қувватладилар.

СССР вакили Н. Т. Федоренко Африка-Осиё мамлакатлари томонидан тақдим этилган резолюция лойиҳасига бир модда киритилишини таъриқлади. Бу модда барча давлатларни Португалиянинг бутун импорти ва экспортини бойкот қилиш учун (гарчи бу чоралар чек-

ланган характерда бўлса ҳам) тегишли тадбирлар кўришга даъват этади. Биз, деди совет делегати, Жанубий Родезия ва Жанубий Африка Республикасидаги ирқчиларга нисбатан бўлгани каби, Лиссабон режимига нисбатан ҳам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставига асосида қаттиқ, сийсий санкциялар ва бошқа санкцияларни қўллаш мумкин, деб ҳисоблаймиз.

Совет делегацияси, деди Н. Т. Федоренко, Африка-Осиё мамлакатлари резолюцияси лойиҳасини қабул қилишнинг ёқлаб овоз беради, гарчи бу лойиҳа Португалия қилаётган мустамлакачилик зулмидан оқиб бўлиш учун курашдаги халқлар илгари сураётган талабларга тўла жавоб бермас ҳам, совет делегацияси уни ёқлаб овоз беради.

Африкадаги мустамлакачиларнинг вакиллари тақдим этилган лойиҳага тез қабул қилинсин, деб талаб қилдилар. Аммо Англия ва Голландия делегациялари масалани пайсалга солиш қўлини тутдилар. Африка группаси долорлардан маълум бўлишча, АҚШ ва Саларларнинг НАТОдаги бошқа ҳомийлари Португалиянинг бутун импорти ва экспортини бойкот қилиш тўғрисидаги даъватни лойиҳадан чиқариб ташлашга интилоқдалар.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

ГУМДОН БЎЛГАН ХАТЛАР

Ҳамма жойда ҳам почтанин биринчи галдаги вазифаси хатларни ўз эгасига етказишга ёрдам беришдир. Аммо Боннда бундай қоида билан ҳисоблашмайдилар. Бу ерда махсус напшр этилган почта қондаларида гарбий герман матматурларига ёқмайилган почта материалларини сира иккиланмай йўқ қилиб юбориш таъсис этилади. Германия Федератив Республикасини почтаси ҳар ойда ўртача Германия Демократик Республикасидан келган 800 минг почта жуғнаваларини эгасига етказиб берилади. Шунча хатлар йўқ қилиб ташлаш учун алоҳа ходимларининг кучи етмаганлиги сабабли бу вазифа Федератив Республика турмаларида жаза муддатини ўтаётган жиноятчилардан тузилган махсус номандалар ишониб топшириб қўйилган.

Шунга ҳам айтиш кераки, фақат ГФРга юборилган почта материалларига йўқ қилиб юборилмайди. Масалан, августнинг охирида ГФР юқори суд инстанцияси — федерал суд Берлиндан, ГДРнинг чет мамлакатлар билан маданий алоқалар бўлиши томонидан Хиндистонга юборилган инглиз тилидаги брощуралар йўқ қилиб юборилганлигини қайд этади. Бонн матматурлари транзит юқорлари муқодалар қилиш ва йўқ қилиб юбориш халқаро ҳуқуқ нормаларини қўлол равишда бузиш эканлигини яхши билсалар ҳам, бундай жиноятдан тал тортмаётдилар.

МУСТАМЛАКАЧИЛАР ЛУТТИБОЗЛИГИ

Нью-Йоркда АҚШнинг БМТдаги вакилларининг биноси олдидан шу кўзда ўз мамлакат учун мустақиллик талаб қилаётган пуэрториколарнинг намойиши бўлиб ўтди.

Пуэрто-Рико 1898 йилда Қўшма Штатлар мустамлакасига айланди, 1917 йилда эса «АҚШ территорияси» деб номни ўзгартирилди, 1952 йилда эса «Ихтиёрий равишда қўйилган давлат» деган ном олди. Бироқ, номларнинг ўзгартириш билан бозилиқ бўлган бу луттибозликлар Пуэрто-Рикога ҳеч қандай янгилик келтиргани йўқ. Бу мамлакатда ҳозир ҳам Вашингтон ҳўжайинлиги қилмоқда. Пуэрто-Рико парламент қабул қилган ҳар қандай қонунни Вашингтон ўзгартира олади.

Пуэрто-Рико делегацияси чинакам озолиқ талаб қилиб, бу мамлакат ҳақидаги масалани мустамлакачиликнинг туғатиш проблемалари билан шуғулланганда Махсус комитет кўн тартибига яритилиши сўраб Бирлашган Миллатлар Ташкилотига бир неча бор мурожаат қилди. Лекин АҚШ бу ма-

салаини муҳофама қилинишга қарши чиқартир. АҚШнинг БМТдаги вакили Гольдберг Пуэрто-Рико Қўшма Штатларнинг мустамлакаси эмас, балки «мустақил мамлакатдир», деб айтди.

Бу асосен гаплар Пуэрто-Рикода халқ газабини кўзғатди. Маҳаллий матбуот Америка тақлини фактларини бузиб кўрсатишда айлаб, мамлакатда Америка монополиялари ва Пентагон генераллари ҳўжайинлиқ қилаётганлиги ҳақида эди. «Империализм» газетаси 2 ноябрь сонида Америка ҳарбийлари Пуэрто-Рикога яна бир ҳарбий база қурмоқчи бўлаётганликлари ва база қуриладиган жойдан юзлаб деҳқон оилаларини қўчириб юборишлари ҳақида хабар берди.

«Қирғоқ районларда яшайдиган қўллаб деҳқонлар, — деб ёзади газета, — ўз ерларидан қайдаб юборилди ва улар ишсизлар армияси сафига қўшилди. Масалан, Қўшма Штатлар Пуэрто-Риконинг шарқий қирғоқ районида йирик ҳарбий деңиз базаси қуришга қарор қилганлиги сабабли у ерда 20 минг деҳқон ўз еридан ажраб қолди.

Ана шундай тартибни Гольдберг мустамлакачилик тартиблари деб ҳисоблашганда бош тортган ва уялмайнетмай Пуэрто-Рико — «мустақил мамлакат» демоқда. Аслида эса БМТнинг махсус комитети Пуэрто Рико тақдирини муҳофама қилишга тўла ҳақдор.

(«НОВОЕ ВРЕМЯ» дан).

Шастрининг Ҳиндистон парламентида айтганлари

ДЕХЛИ, 23 ноябрь. (ТАСС). Ҳиндистон парламентининг штатлар кенгашида Ҳиндистоннинг таққи сийсатига бағишланган музокираларда бугун Бош Министр Л. Б. Шастри сўзга чиқиб, «Ҳиндистон — Покистон муносабатларига таалулиги жамини масалаларини» Покистон президенти Абонхон билан муҳофама қилиш учун Тошкентга боришга тайёрман, деди. Бош Министр «хар иккала мамлакатларнинг территориял бутунлиги сақланиб қолиши лозим», шу шарт билан мен икзоли масалаларини президенти Абонхон билан муҳофама қилишга ҳамиша тайёрман, деди. У, хар иккала томон қўшинларини ўз чегараларига олиб бериб қўйишда Ҳиндистон Бирлашган Миллатлар Ташкилотига билан ҳамкорлик қилишга тайёр эканлигини ҳам билдирди.

Л. Б. Шастри «Ҳиндистон қўшинласини сийсатига қатъият билан амал қила бериб» деб таъкидлади. Бош Министрнинг шу сийсатини белгилаб беришда Жаҳоварлар Неру қилган хизматлари ҳақида айтган гапларини парламент депутатлари гулдурас қарсилар билан кутиб олдилар.

ОНАЛАР НОРОЗИЛИК БИЛДИРМОҚДАЛАР

Мустамлакачи инглиз матматурлари Адандаги озолиқ ҳаракатини бостирш учун вақтинча методларни қўйланмоқдалар. Бунга қарши Адаи аҳолисининг норозилик ҳаракати кўчубош кетди.

Адаида сийсий маҳбустлар оилаларининг оммавий намойиши бўлди. Улар ўз ўғилларининг қалтакланлишини тўхтатишни талаб қилимоқдалар.

Намойиш қатнашчилари «Ал-Мансур» турмасини куриш олдилар ва сийсий маҳбустлар дарҳол озод қилинсин, деб талаб этдилар.

БОСҚИНЧИЛАР МУШ- КУЛ АҲВОЛГА ТУШИБ ҚОЛДИЛАР

Арабистон ярим оролининг жанубини озод қилиш миллий фронтини қўзғололган билан босқинчи отрядлар ўртасида октябрь ойида бўлиб ўтган жангларда инглиз солдатларидан 97 киши ўлдирли ва 99 киши жароҳат қилинди. Шу давр ичида киши самолёт уриб туширилди, 10 ҳарбий пост, 4 танк, шунингдан ҳарбий анжумлар ортлган 10 юк машинаси, 6 пулемёт ва учта радиопередаччи ўлжа олинди.

СУДАНДАГИ АҲВОЛ

Судан таъсис этиш мажлиси 22 ноябрда ҳукуматнинг Судан Коммунистик партияси фавоитини тақидловчи қонун лойиҳасини муҳофама қилишнинг давом эттирди. Парламентнинг биноси полиция отрядлари билан куриш олдинан эди. Ҳартумда 21 ноябрдаги намойишдан кейин бирмунча оқоинишлар ҳўм сурди. Ана шу намойишда 70 мингга яқин киши қатнашиб, ҳукуматнинг қонун лойиҳасига қарши норозилик билдирган эди.

Судан бош министри Мухаммад Махжуб намойишларнинг олдини олиш учун қатъий чоралар кўрилади, деди.

ҲИНДИСТОНДА ЭНГ КАТТА КЎПРИК

Ҳиндистонда бир ярим километр узунлигидаги энг катта кўприк Индурагир деган жойда (Бенгал штати) қурилиб, фойдаланиш учун топширилди.

Ганг дарёсининг ирмоғи Сон оқимини тўсган тўғон бу кўприкнинг пойдеворидир. Бу тўғон атроф-теварандаги районларда 1 миллион ари ерни суғориш имконини беради. (ТАСС).

ЮРАК ОПЕРАЦИЯСИ

Оренбург шаҳрида яшайдиган 36 ёшли Иван Яковлевич Потапов юқрак хирургия мутахассиси профессор В. Вохиловга мурожаат қилди. — Ўртоқ Вохилов, сиз шифолаган кишилар бизнинг шаҳримизда ҳам бор. Сизнинг номинингиздан Оренбург шаҳрида ҳам билдирилди. Мен бир неча йилдан буён юрак уюни бўлиб қолдим. Вақтинча да шимлар қўй. Сизга даволанганин бормоқчи эдим.

Шу хатдан кейин Иван Яковлевич Вохиловдан жавоб хати олди.

«Келишингиз мумкин, даволашнинг дейилган эди Вохиловнинг хатида. Талабни олим Потаповнинг юракнинг операция қилиди. Операция жуда муваффақиятли чиқди.

Ҳозир Потапов ўз шаҳрида соғсаломат илаш, ишлаб юрибди. У тошкентли олим Вохиловдан умрбод миннатдор бўлиб қолди.

А. ИМ.

ХРОНИКА

Варшава Шартномаи аъзолари бўлган давлатлар ҳукуматларининг розилиги асосида армия генерали П. И. Батов саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли ўз илтизомига биноан бирашган қуроқлар куллар штабнинг бошлиғи нафисдан олол қилинди; янги вақтда бирашган қуроқлар куллар штаб бошлиғи нафисдан олол қилинди. М. И. Казанов тайинланди.

Редактор

М. КОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

* РАДИО

25 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.50, 23.00 — Сўнгги ахборотлар.

8.15 — Концерт, 6.45 — Гимнастика (9.30), 7.35 — Эшиттиришлар программаси, 8.25 — Ҳаётий халқ кўшиқлари.

8.15 — «Совет Ўзбекистони», 9.23 — «Правда Востока», 9.53 — «Ленин бағроти», 16.00 — «Правда» газеталарининг обзор.

9.30 — Кўйлар, 10.10 — А. Пахмутова кўшиқлари, 10.30 — Концерт, 11.10 — Қурилиш лойиҳада болланган (9.30), 11.25 — Концерт, 13.00 — Чорвадорлар учун, 13.40 — Концерт, 14.00 — Қишлоқ ҳўжайини ҳодимлари учун (9.30), 16.15 — Шонра Зулфиянинг ижодий портрети, 18.10 — Халқ кўйлари, 18.30 — СССР халқларининг қўшиқ ва раис кўйлари, 19.20 — Татар кўйлари, 20.00 — «Робот таълимоти» (рус.), 20.10 — Еттинчи симфония, 20.45 — «Коммунистларнинг илгорилик роли» (рус.), 21.20 — Қишлоқ ҳўжайини ҳодимлари учун (9.30), 22.00 — Қаршох социалистик мамлакатлари (9.30), 22.10 — Шу кун кўшиқлари, 22.40 — Иброҳим Раҳим романидан «Ярча» (рус.), 23.10 — Эртаги кун эшиттиришлари, 23.20 — КПСС XXIII съезди шарафига бағишланган социалистик мувоабана қонилари учун концерт, 00.05 — «Улуғ дустлик» операси (Москва).

* ТЕЛЕВИДЕНИЕ

25 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Телевизион лангилари, 18.20 — Инглиз тили (мактабга ёшдаги болалар учун), 18.25 — Тиниш белгилари (Республика пионерлар саройининг тў